

komt, dat in het algemeen onder hulpstoffen worden verstaan die stoffen, welke bij de vervaardiging van goederen noodig zijn, doch niet daarin worden opgenomen, zooals bijv. smeermiddelen, water, olie, gas, poetsmiddelen enz."

„dat hieruit volgt, en het woord „hulpstof" zelf er ook op wijst, dat, behoudens uitzonderingen, hieronder in beginsel geen „voorwerpen" kunnen worden begrepen, doch slechts „stoffen", terwijl daaruit tevens volgt, dat deze stoffen bij de vervaardiging van het product worden verbruikt of gebruikt zonder dat ze een bestanddeel van dat product gaan vormen."

„dat het maken van een streng onderscheid tussehen „verbruiken" en „gebruiken", welke begrippen dikwijls elkander ongemerkt naderen, niet mogelijk is."

dat ook hier te lande over het algemeen in wetenschappelijk-technischen zin een gelijke opvatting, als hierboven is uiteengezet, wordt gehuldigd."

(Uitspraak Tariefcommissie dd. 12 Juni '35 No. 910).

Het komt ons voor, dat men aan het bovenstaande een richtsnoer kan hebben bij de beoordeeling van de gevallen, waarbij men in de praktijk gesteld wordt voor de vraag of een bepaald artikel al of niet als hulpstof in den zin van de Omzetbelastingwet te beschouwen is.

„Doen fabricceeren"

Dengenen, die in hun praktijk met de Omzetbelastingwet veel te maken hebben, zal het niet ontgaan zijn, dat de fiscus de in art. 1, lid 1, sub 2 voorkomende zinsnede „of een of meer dezer handelingen in zijn beroep doet verrichten" allengs ruimer is gaan interpreteren. Zonder eenige toelichting is deze zinsnede tijdens de behandeling van het wetsontwerp middels een nota van wijziging in de wet terecht gekomen. Historische interpretatie van deze zinsnede is daardoor niet mogelijk; wel vermoedt men, dat de „histoire intime" dier wijziging duidt in de richting van een niet al te ruime interpretatie, daar de bedoeling slechts was het betrekken van allerlei kleine thuiswerkers in de heffing der belasting om fiseaal-technische redenen te voorkomen.

Als vaststaand mag men wel aannemen, dat de wetgever bij de invoering der wet niet heeft vermoed, dat deze zinsnede een dergelijke groote beteekenis bij de toepassing der wet zou krijgen, als ze allengs gekregen heeft. Het vermoeden lijkt gerechtvaardigd, dat in de reeds lang aangekondigde wetswijziging aan de figuur van het „doen fabricceeren" de noodige aandacht zal worden besteed, ten einde een ontgaan van Omzetbelasting op meer effectieve wijze te kunnen tegengaan.

Tot welke eigenaardige consequenties de ruimere interpretatie van het „doen fabricceeren" leidt, moge blijken uit de Ministerieele resolutie dd. 11 Juni 1935 No. 119. In deze resolutie wijst de Minister, met een beroep op bovenvermelde zinsnede in art. 1 lid 1, sub 2, den winkelier, die na de maat genomen te hebben, voor zijn cliënt bij een confectiefabrikant een costuum laat maken, als den fabrikant van het costuum aan. Belasting moet dus betaald worden over den verkoopprijs van den winkelier. De confectiefabrikant is, althans wat de maateconfectie betreft, dus fabrikant af.

Laat echter de winkelier het costuum in het buitenland maken, (een veel voorkomend verschijnsel in verband met het lage kostenniveau daar), dan is de winkelier niet als fabrikant te beschouwen en behoeft hij slechts belasting (bijzonder en compenseerent invoerrecht) te betalen over zijn inkoopprijs. Immers in art. 1, lid 1, no. 2 wordt de eisch gesteld, dat het fabricceeren hier te lande moet geschieden.

Bijster bevredigend kan men den door deze resolutie geschapen toestand niet noemen.

Voorkoming van dubbele belasting Nederland-België

Het dd. 20 Februari 1933 tussehen Nederland en België gesloten verdrag is bij de wet van 25 April 1935 (S. 214) goedgekeurd. Volgens art. 6 in verband met art. 17 § 2 van het verdrag, is het verdrag op 1 Januari 1936 in werking getreden.

Van belang is de aandacht er op te vestigen, dat art. 9bis der wet op de Div- en Tantiemebelasting 1917 door deze in werkingtreding niet meer toepasselijk is op de salarissen en winstaandeelen, die in België de in dienst van een vennootschap, vereniging of maatschappij zijnde directeuren, commissarissen en vereffenaars, en personen, die soortgelijke betrekkingen bekleeden, als zoodanig genieten.

Art. 4 van de wet van 25 April 1935 (S. 214) opent de mogelijkheid om in de daarvoor in aanmerking komende gevallen ontheffing te krijgen voor een op 1 Januari '36 nog loopend belastingjaar.

Voorts zal het thans geen zin meer hebben naar België uit te wijken om aan de invordering van Nederlandsche belastingen te ontkomen.

TEKENBROEK

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

Examenwee

Geachte Redactie,

Beleefd verzoek ik U nog de volgende aanvulling te willen plaatsen op mijn naschrift onder het artikel van den heer *Robles* onder bovenstaand hoofd, voorkomende in het nummer van December 1935.

Ik vermeldde daarin dat de Voorzitter rapporten van de cursusleiders ontvangt, en dat hij van die rapporten mededeeling doet in de vergadering van het Bureau ingeval van twijfel.

Deze vermelding blijkt niet voor alle lezers geheel duidelijk te zijn geweest, althans daaromtrent werden inlichtingen gevraagd. Het zijn vanzelfsprekend alleen de officieele leiders van de cursussen door het Bureau ingesteld, aan wie gelegenheid gegeven wordt een rapport omtrent de deelnemers aan de cursussen uit te brengen. Zij toch zijn door het Bureau met de leiding van de cursussen belast, en het Bureau heeft op die cursussen toezicht. Onder die omstandigheden kan het oordeel van den cursusleider, die veel werkstukken van den eandidaat beoordeeld heeft, en die weet hoe de beoordeeling in de examencommissie geschiedt, in gevallen van onzekerheid van den uitslag van een schriftelijk examen, in de overwegingen van het Bureau betrokken worden.

Aan particuliere opleiders kan zulk een recht niet worden verleend, omdat het Bureau van hun werkwijze niet op de hoogte is, en zij omgekeerd niet de wijze van beoordeeling van de vraagstukken door het Bureau kennen.

U dankend voor de plaatsruimte,

Hoogachtend,
G. P. J. HOGEWEG

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISSHOUDKUNDE

Red.: **Mej. Dr. R. PHILIPS** en **Drs. G. L. GROENEVELD**
voor **bedrijfseconomie** en **J. P. DE HAAN** en
J. C. SPANGENBERG voor **accountancy**

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

The influence of accounting on the development of an economy

May, G. O. — Uitgebreide beschouwingen over de verhoudingen tussehen accountancy en economie.

A II 2

The Journal of Accountancy Januari 1936 e.v.

III. LEER VAN DE INRICHTING

Contrôle op de kasontvangsten o.a. bij banken

Vermeulen, P. — Behandelt eerst de fraudemogelijkheden bij de „oude” methode met gebruik van een geschreven quitantieregister. Daarna wordt het me gebruikmaking van een boekingsbeveiligingsmachine toe te passen contrôle-systeem beschreven.
A III 3 *Administratieve Arbeid Januari 1936*

Oil inventories accounting

Thompson, H. S. — Behandelt administratieve- en waardeeringsvraagstukken bij petroleummaatschappijen.
A III 3 *The Journal of Accountancy Januari 1936*

Hilfsmittel für die richtige Auswahl von rechnenden Maschinen

Ullmann, A. F. — Modellen van vragenlijsten voor tel- en voor rekenmachines worden gegeven, teneinde een objectieve keus bij aanschaffing te vergemakkelijken.
A III 3 *Administratieve Arbeid December 1935*

Administratieve verantwoording van het autobus- en touringcarbedrijf

Burg, C. van der — Behandelt o.a. de verantwoording der ontvangsten en de kostenbudgeteering.
A III 3 *Administratieve Arbeid Januari 1936*

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

Base d'un classement idéologique

Clavier, H. — Behandelt en bekritiseert vroegere indeelingen (waaronder meer uitvoerig die van Dewey) en geeft een proeve van een nieuwe indeeling. Deze omvat 1. Inventaris des langues, 2. Phénomènes naturels, 3. Techniques, 4. Eléments du milieu social, 5. Histoire, 6. Etudes sociologiques, 7. Philosophie.
B a III 1 *L'Organisation December 1935*

IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

De betekenis der vaste kosten voor den ondernemer

Weve, dr. J. A. — Schr. geeft een nietszeggende bijdrage over bovengenoemd onderwerp.
B a IV 2 c *Economie Januari 1936*

V. LEER VAN DE FINANCIERING

Wankelend obligatiekrediet

Willems, W. — De ontwikkeling van de praktijk van het obligatiewezen en de ontwikkeling van de wetgeving ten aanzien van het obligatierecht heeft met miskenning van den waren aard van den obligatiehouder een toestand geschapen die voor de toekomst van het obligatiekrediet als zoodanig zeer bedenkelijk is.
B a V 3d *De Naamlooze Vennootschap Jan. 1936*

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Une enquête sur le contrôle budgétaire

Lobstein, J. — Naar aanleiding van een in Engeland onder leiding van R. Dunkele gehouden enquête over de toepassing van de budgetcontrole, worden in dit artikel de vragenlijsten, de omvang en de resultaten van deze enquête behandeld en een samenvatting der binnengekomen antwoorden gegeven.
B a VI 18 *L'Organisation December 1935*

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVORWAARDEN

Schulung von Angestellten in der Dictataufnahme

Bode, dr. — De volgende punten bij de scholing in stenographie worden behandeld: doel, opleider, leerlingen, voorbereiding, leermethode, conclusies.
B a VII 7 *Administratieve Arbeid Januari 1936*

Over „Oude” kantoorbedienden

Bakker, J. — Het contingent kantoorbedienden boven de 60 jaar is in Nederland nog vrij belangrijk. Afvloeiing ten gunste van jongeren is te verdedigen. De onvoldoende ouderdomsverzorging bij het merendeel der particuliere ondernemingen zou aangevuld moeten worden door staatsvoorziening resp. staatsregeling.
B a VII 9 *Administratieve Arbeid December 1935*

b. BIJZONDERE BEDRIJVEN

I. EXTRACTIEVE BEDRIJVEN

Oil inventories accounting

Thompson, H. S. — Behandelt administratieve- en waardeeringsvraagstukken bij petroleummaatschappijen.
B b I 4 *The Journal of Accountancy Januari 1936*

IV. LANDBOUW EN CULTUURBEDRIJVEN

Bedrijfsstudiegroepen in den landbouw

Grashuis Deves, ir. R. — Onder een bedrijfsstudiegroep verstaat schr. een vereniging van landbouwers, welke elk voor zich een nauwkeurige bedrijfsboekhouding bijhouden. Schr. deelt bijzonderheden mede over hun werkwijze, het materiaal dat verzameld wordt en het gebruik dat daarvan kan worden gemaakt.
B b IV 2 *Landbouwkundig Tijdschrift Februari 1936*

V. INDUSTRIE

Regeling der concurrentie in het brouwerijbedrijf

Vugt, A. van — Schr. geeft een vertaling van verordening nr. 5 van de Hauptvereinigung der deutschen Brauwirtschaft, die de concurrentie regelt van de brouwerijen en groothandelaren in bier.
B b V 16a *Economie Januari 1936*

VII. TRANSPORT EN ANDERE DIENSTVERLEENING

Administratieve verantwoording van het autobus- en touringcarbedrijf

Burg, C. van der — Behandelt o.a. de verantwoording der ontvangsten en kosten budgeteering.
B b VII 3 *Administratieve Arbeid Jan. 1936*

De beweging en ontwikkeling van het aantal personen-motorrijtuigen

Mulder, K. — Voor de perioden 1 Augustus 1928 tot 1 Augustus 1931 en 1 Augustus 1931 tot 1 Augustus 1932 wordt o.a. een cartografische voorstelling gegeven. Het nut van deze statistiek en de daarbij gegeven tabel wordt aangetoond.
B b VII 6 *Administratieve Arbeid December 1935*

De (Indische) P.T.T. dienst door de crisisjaren naar aanpassing aan nieuwe verhoudingen

Hillen, — Onder invloed van den Volksraad waren in de jaren 1918 tot 1929 de eischen, aan den P.T.T. gesteld, te hoog opgevoerd. De rentabiliteit van het bedrijf bleek niet te handhaven, omdat het p.t.t. verkeer zeer conjunctuurgevoelig is. In het bijzonder de telegraaf en telefoonleveren een gevoelige conjunctuurbarometer op. Sedert 1930 daalden de totale baten van f 35,9 miljoen tot f 24,1 miljoen of met bijna 33 %, de totale lasten echter van f 33,3 miljoen tot f 20,5 miljoen of met ruim 38 %. Het resultaat was, dat de jaren 1934 en 1935 weer op een batig slot konden bogen.
B b VII 8 *Koloniale Studiën October 1935*

BOEKEN-REPERTORIUM

A. ACCOUNTANCY

III. LEER VAN DE INRICHTING

- Anderson, J. M.* Book-keeping for retail classes. London, 1935.
- Ballenberger, Karl.* Die doppelte Buchführung. München, 1935.
- Cabirol, Marcel.* Le livre pratique du commerçant. Paris, 1935.
- Fiedler, Kurt* und *R. Friedel.* Die finanzwirtschaftliche Rechnung neuer Art. 10-Spalten-Rechnung. Berlin, 1935.
- Gerhardt, Ernst.* Der kaufmännische Finanzplan bei systematischer Eingliederung in den Buchhaltungsbetrieb. Mannheim, 1935.
- Gerhardt, Ernst.* Die Geheimbuchführung in neuzeitlicher-praktischer Darstellung und Anwendung mit vollständigem Konten- und Bilanzabschluss und Einheitskontenplan. Mannheim, 1935.
- Huber, Victor.* Neuere Entwicklungstendenzen im Kontenaufbau der industriellen Buchhaltung. Frankfurt, 1935.
- Jacob, Liselotte.* Die Monatserfolgsrechnung in einer industriellen Bauunternehmung. Frankfurt, 1935.
- Kamprath, Ernst.* 9 Lehrbriefe zur Buch- und Bilanzsicherheit in der doppelten Buchführung aller Systeme, auch der Durchschreib- und Maschinenbuchführung. Die Buchführung von A bis Z in leicht faszlicher Darstellung. Berlin, 1935.
- Klebba, W.* Buchführung und Bilanz. Ein Wegweiser für Juristen mit einem Anhang: Die Buchführung des Rechtsanwalts. Berlin, 1935.
- Möhle, Herbert.* Die Technik der doppelten Buchhaltung. Die Grundlagen der doppelten Buchhaltungs- und Bilanzabschlussübungen und -aufgaben, die Verbuchung einfacher und schwieriger Fälle aus dem